

LITERATURA XIX. STOLETÍ

Strana
7—108

Třicátá a čtyřicátá léta

Doba po Puškinovi 7 — „Krutý věk“ 8 — Děkabristé o stavu Ruska 8 — „Základy“ nikolajevské říše 9 — Policie 10 — Censura 10 — Systém osvěty a výchovy 10 — Nevolnictví za Nikolaje I. 11 — Oficiální ideologie doby 12 — Lidé třicátých a čtyřicátých let 13 — Filosofie 16 — Kroužky 17 — Čaadajev 19 — Západníci a slavjanofilové 20 — Petraševci 23 — Poesie třicátých a čtyřicátých let 24 — Batjuškov, Žukovskij, Krylov 25 — Jazykov 26 — Baratsynskij 27 — Tjutčev 29 — Benědiktov 35 — Kol'cov 36 — A. I. Odojevskij 39 — Poležajev 40 — Od veršů k próze 41 — Romantická povídka, Marlinskij 42 — Román, Zagoskin, Lažečnikov, Narežnyj, Bulgarin 44 — V. F. Odojevskij 46 — Časopisy 47 — Drama a divadlo 50 — Malířství a hudba 51 — Literatura a umění 51 — Malířství 52 — Hudba 53.

N. V. Gogol (1809—1852).

Životopis 54 — Dětská a školní léta 54 — Gogol v Petrohradě 56 — Život v cizině 59 — Návrat do Ruska, Smrt 60 — Gogolova tvorba 60 — „Večery na statku u Dikaňky“ 60 — „Mirgorod“ 63 — „Petrohradské povídky“ 65 — „Revisor“ 66 — „Mrtvé duše“ 69 — Statkáři 70 — Čičikov 73 — Gogolův jazyk a styl 75 — Význam Gogolovy tvorby 77.

V. G. Bělinskij (1811—1848).

Bělinskij-kritik 78 — Životopis 80 — Ruská kritika před Bělinským 85 — „Literární snění“ 86 — Význam kritiky Bělinského 87 — Bělinskij a naturální škola 89 — Dopis Gogolovi 90.

A. I. Gercen (1812—1870).

Životní a tvůrčí dráha 92 — Gercen v Rusku 92 — „Doktor Krupov“ 96 — „Straka-zlodějka“ 96 — „Kdo je vinen“ 97 — Gercen v cizině 101 — „O tom, co bylo“ 103 — Lenin o Gercenovi 105.

N. P. Ogarjov (1813—1877) 106.

Šedesátá léta 109—277

Všeobecný nástin doby 109 — Boj o selskou otázku 109 — První demokratické vystoupení (1855—1862) a léta reakce (1863—1870) 110 — Literární boj 111 — „Sovremennik“ v šedesátých letech 112 — Rozkol v redakci „Sovremenniku“ 112 — Po rozkolu 113 — Poslední léta „Sovremenniku“ 113 — Špisoratelé občanského původu („Raznočince“) 114 — Pomjalovskij 114 — N. V. Uspenskij 116 — Rešetnikov 118 — Časopisy 119.

N. A. Dobroljubov (1836—1861).

Životní dráha 120 — Dobroljubov v „Sovremenniku“ 121 — Dobroljubovova kritická činnost 123 — Dobroljubov o Ostrovském 124 — Dobroljubov o Gončarovu 125.

D. I. Pisarev (1840—1868).

Životní dráha 126 — „Ruské slovo“ 127 — Základní ideje Pisarevovy kritické činnosti 127. Satirická žurnalistika šedesátých let 129 — „Hvizd“ 130 — „Jiskra“ 131 — V. S. Kuročkin 131 — Protidemokratická poesie 133 — Fet-Šenšin 133 — Majkov 137 — Malířství a hudba šedesátých let 139 — „Putovníci“ (peredvižniki) 139 — Hudba. „Mohutná hrstka“ 141.

I. A. Gončarov (1812—1891).

Život a tvorba 143 — Dětská léta a mládí 143 — Universita 144 — Úřad 144 — Začátek literární činnosti 145 — Cesta kolem světa 145 — Gončarov jako cenzor 145 — Poslední léta 146 — Gončarova trilogie 147 — „Obyčejná historie“ 148 — Alexander Adujev 148 — Petr Adujev 149 — „Oblomov“ 150 — Postava Oblomova 150 — Postava Zachara 152 — Nevolnictví a oblomovština 152 — Typ Oblomova v ocenění Dobroljubovově 154 — V. I. Lenin o oblomovštině 155 — Postava Andreje Štol'ce 155 — Ženské postavy v románu 156 — Zvláštnosti umělecké formy románu 158 — „Strž“ 161 — Postava Rajskeho 161 — Postava babičky 161 — Mark Volocho 162 — Marfiňka a Věra 162 — Postava Tušina 163 — Zhodnocení románu 163 — Význam Gončarovovy tvorby 163.

A. N. Ostrovskij (1823—1886).

Životní a tvůrčí dráha 164 — Dětská léta a mládí 164 — Služba 165 — Začátky dramatické činnosti. „Bankrotář“ 166 — Repertoir ruského divadla před Ostrovským 167 — Ostrovského tvorba v padesátých letech 167 — Historické divadelní hry 169 — Šlechta a průmysloví podnikatelé nového typu v divadelních hrách Ostrovského 169 — Postavy povětivých pracovníků. Herci 170 — „Sněhurka“ 171 — Život Ostrovského v šedesátých až osmdesátých letech 172 — Drama „Bouře“ 173 — Realistické pozadí hry 173 — Postava Dikého 174 — Kabanicha 175 — Tichon a Boris 176 — Postava Kateřiny 177 — Postava Kuligina 178 — Komposice a charakteristika v „Bouři“ 179 — Ostrovskij jako mistrný dramatik 181 — Význam tvorby Ostrovského 182.

I. S. Turgeněv (1818—1883).

Životopis 183 — „Lovcovy zápisky“ 186 — Postavy vesničanů 187 — Postavy statkářů 189 — Turgeněvovy romány 191 — „Rudin“ 192 — „Šlechtické hnízdo“ 193 — „V předvečer“ 194 — „Otcové a děti“ 195 — Bazarov 196 — Pavel Petrovič 198 — Nikolaj Petrovič 199 — Arkadij 200 — Staří Bazarovovi 200 — Současníci o „Otcích a dětech“ 201 — „Turgeněvova tvorba po otcích a dětech“ 203 — „Dým“ 203 — „Novina“ 203 — Zvláštnosti Turgeněvova románu 205 — Novely a povídky 208 — Poslední díla Turgeněvova 208 — Jazyk Turgeněvův 209 — Zhodnocení a význam Turgeněvovy tvorby 213.

N. G. Černyševskij (1828—1889).

Život 214 — Dětství a mládí 214 — Po ukončení university 216 — Černyševskij v redakci „Sovremenniku“ 217 — Černyševskij v pevnosti 219 — Občanská poprava 220 — Ve vyhnanství 220 — Poslední roky života Černyševského 222 — Estetická theorie Černyševského 223 — Definice krásna v estetice Černyševského 223 — Definice vznešena v estetice Černyševského 224 — Definice tragická v estetice Černyševského 224 — Obsah a smysl umění v estetice Černyševského 224 — Román „Co dělat?“ 225 — Jak byl román napsán a vytištěn 225 — Prototypy hrdinů románu „Co dělat?“ 225 — Postava nové ženy 226 — Lopuchov a Kirsanov 227 — Postava „zvláštního člověka“ 229 — Budoucí společnost v románu 231 — Komposice románu 231 — Žánr románu a estetická theorie Černyševského 232 — Za jakých podmínek byl román napsán a zvláštnosti jeho jazyka 233 — Polemický charakter románu 235 — Optimismus románu 235 — „Co dělat?“ a literární boj let šedesátých a sedmdesátých 236.

N. A. Někrasov (1821—1878).

Básníkův život 228 — Někrasovo dětství 228 — Jinošská léta. Život v Petrohradě 240 — Prátelství s Bělinským 241 — Někrasov redaktorem „Sovremenniku“ 242 — Někrasov v šedesátých letech 244 — Někrasov přebírá „Očestvennyje zapiski“ 245 — Poslední léta básníkovy života 245 — Tvorba N. A. Někrasova 247 — Někrasov o básníkovi a poesii 247 — Někrasov jako satirik 249 —

Městské náměty v Někrasovově díle 251 — Někrasov — básník práce 255 — Někrasov — básník selské demokracie 258 — „Komu na Rusi blaze“ 261 — Stavba a námět básně 261 — Postavy sedláků v básni 262 — Postava ženy-selky 265 — Postavy statkářů 265 — Postava lidového obhájce 266 — Umělecké vlastnosti básně „Komu na Rusi blaze“ 268 — Vztah básně k lidové tvorbě 268 — Jazyk a verš básně 272 — Zvláštnosti uměleckého mistrovství Někrasovova 274 — Význam Někrasovovy tvorby 277.

Sešedesátá až devadesátá léta 278—411

Politické a literární poměry v letech sešedesátých 278 — Politický zápas 278 — Narodnici 278 — Umělecká literatura sešedesátých let 279 — Politické a literární poměry v letech osmdesátých 280 — Reakce osmdesátých let 280 — Povšechný charakter literatury osmdesátých let 281 — Politické a literární poměry v letech devadesátých 282 — Vzrůst revolučního smýšlení v devadesátých letech 282 — Časopisy devadesátých let 283 — Spisovatelé devadesátých let 284 — Výtvarné umění v sešedesátých až devadesátých letech 285 — Hudba 286.

M. J. Saltykov-Ščedrin (1826—1889).

Spisovatelova životní a tvůrčí dráha 287 — Dětství a mládí 287 — Začátek literární činnosti 288 — Vyhnanství 289 — „Gubernské črty“ 289 — Služební činnost Saltykova-Ščedrina před reformou r. 1861 290 — Saltykov-Ščedrin v redakci „Sovremennika“ a „Vlasteneckých zápisků“ 290 — Poslední roky spisovatelova života 291 — „Historie jednoho města“ 292 — Satira sešedesátých až osmdesátých let 294 — Román „Páni Golovljovové“ 295 — Vznik románu 295 — „Páni Golovljovové“ a literatura šlechtických hnízd v sešedesátých až sešedesátých letech 296 — Námět románu 296 — Postava Ariny Petrovny Golovljovové 296 — Stěpan a Pavel Golovljovové 298 — Postava Jidáška 299 — Jak využil postavy Jidáškovy V. I. Lenin 301 — Ideové zaměření románu 302 — Kompozice románu 302 — Krajina v románu 303 — Popis způsobu života, umění detailu, portrétní charakteristiky 304 — Řeč románu 304 — Poslední léta tvůrčí činnosti Saltykova-Ščedrina 305 — Pohádky 305 — Význam díla Saltykova-Ščedrina 308.

F. M. Dostojevskij (1821—1881).

Život a tvorba 309 — F. M. Dostojevskij a současníci 309 — Dětství a mládí 310 — „Chudí lidé“ 310 — Káznice a vyhnanství 312 — „Zápisky z Mrtvého domu“ 313 — Dostojevského činnost po návratu z káznice 314 — Zahraněční cesty a kritika Evropy 314 — „Zápisky z podzemí“ 315 — „Zločin a trest“ 316 — „Běsi“ 322 — „Bratři Karamazovové“ 325 — Dostojevskij-umělec 326 — V čem spočívá reakčnost světového názoru Dostojevského 328.

L. N. Tolstoj (1828—1910).

Život a dílo 330 — Dětství a jinošství 330 — Po ukončení universitních studií 332 — Vojská služba a počátky literární činnosti 332 — Odjezd do ciziny 333 — Tolstoj-pedagog 334 — Život v letech šedesátých až sešedesátých 335 — Přechod ke stanovisku patriarchálního selství 336 — Literární činnost Tolstého po ideovém přerodu 337 — Poslední léta života 338 — Začátek tvůrčí cesty 340 — „Dětství“, „Chlapectví“, „Jinošství“ 340 — „Statkářovo jitro“ 341 — „Sevastopolské povídky“ 341 — „Kozáci“ 342 — „Vojna a mír“ 343 — Vznik románu 343 — Vylíčení války 344 — Postava Kutuzovova 345 — Problém mužíka v románu. Postava Platona Karatajeva 347 — Postava Napoleonova 349 — Filosofie dějin v románu 349 — Šlechta vesnická a městská 350 — Postava Andreje Bolkonského 352 — Postava Pierra Bezuchova 353 — Nataša Rostovová a Marja Bolkonská 354 — Kompozice románu 355 — Charakteristické prostředky ve „Vojně a míru“ 356 — Obrazy krajin 357 — Jazyk románu 358 — Román „Anna Kare-

ninová“ 359 — Historie vzniku románu 359 — Kompozice románu 360 — Šlechtická společnost v románě 360 — Postava Anny Kareninové 361 — Postava Vronského 363 — Stiva Oblonskij 363 — Postava Karenina 364 — Postava Levina 365 — Ideový obsah románu 367 — Umělecká forma románu 368 — Román „Vzkříšení“ 370 — Kompozice románu 370 — Vylíčení státních zřízení a církve 372 — Postavy představitelů velkoměstské smetánky a buržoasní inteligence 372 — Postava Něchljudova 373 — Postava Katjuše Maslovové 374 — Rolníci a revolucionáři v románě „Vzkříšení“ 375 — Význam románu 375 — Umělecké vlastnosti románu 376 — Tolstoj-umělec 377 — Žánry Tolstého 377 — Všeobecné umělecké hodnoty díla Tolstého 377 — Životní a psychologický realismus v dílech Tolstého 378 — Příroda v dílech Tolstého 381 — Jazyk Tolstého 383 — Jak hodnotí Tolstého Lenin 385.

A. P. Čechov (1860—1904).

Životopis 387 — Dětství 387 — Školy 387 — Po ukončení university 388 — Ideový přelom 389 — Na Sachalinu a v Melichově 389 — Na Krymu 390 — Čechovova novela 390 — První období tvůrčí činnosti 390 — Přechod k společenským tematům 391 — Tolstojovství a teorie „drobných činů“ v líčení Čechovové 393 — Povídky „Mužiči“ a „V rokli“ 396 — „Jonyč“ 396 — Kompozice novely „Jonyč“ 397 — „Nevěsta“ 399 — Mistrovství Čechova jako novelisty 399 — Čechovovo místo v řadě ostatních novelistů světa 399 — Realismus a psychologie Čechovovy novely 400 — Kompozice Čechovovy novely 400 — Jazyk novely 401 — Čechov-dramatik 404 — „Višňový sad“ 404 — Šlechta ve hře 405 — Postava Lopachina 406 — Postava Trofimova 407 — Ruské divadlo v letech osmdesátých až devadesátých 407 — Čechov jako dramatik-novotář 407 — Význam Čechovovy tvorby 410.

Závěr	412
Synchronická tabulka (1825—1900)	413—430
Obsah	431—434
Seznam obrazových příloh — Poznámka	435